

U S N E S E N Í

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudkyň Mgr. Miroslavy Kašpírkové a Mgr. Ing. Veroniky Baroňové v právní věci **žalobce: Farní sbor českobratrské církve evangelické, se sídlem Aš, Husovo náměstí 15,** proti **žalovanému: Ředitel Krajského ředitelství Lesů České republiky, s.p. Karlovy Vary, se sídlem Karlovy Vary, Krušnohorská 7, v řízení o žalobě proti „rozhodnutí“ žalovaného ze dne 16. 6. 2014, č.j. LCR932/001650/2014**

t a k t o :

I. Žaloba s e o d m í t á.

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

I.

1. Dne 15.7.2014 bylo Krajskému soudu v Plzni (*dále jen soud*) doručeno podání žalobce označené jako „*Správní žaloba proti rozhodnutí krajského ředitele Lesů České republiky v Karlových Varech č.j. LCR932/001650/2014 ze dne 16.6.2014*“. Obsahem žaloby je následující text: „... dne 21.1.2014 jsme odpověděli na výzvu k doplnění nároku dle zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém narovnání s církvemi a náboženskými společnostmi následujícím způsobem: Vážení, Vašemu požadavku o doložení originálu či úředně ověřené kopie dokumentu k prokázání právního nástupnictví nemůžeme vyhovět. Dokládáme však archivními materiály, že původní vlastník, Německá evangelická církev v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, 1. předmětnou nemovitost vlastnila, 2. požádala dne 1. února 1946 pod č.j. 110/46/P/C o přičlenění do Českobratrské církve evangelické. Dále dokládáme, že Synodní rada Českobratrské církve evangelické požádala dne 8. ledna 1947 pod č.j. 69 vládu ČSR o umožnění dobrovolného vplynutí Německé evangelické církve v Čechách, na Moravě a ve Slezsku do Českobratrské církve evangelické. Žádost nebyla vládou ČSR do 25. února 1948 vyřízena. Místo toho byl přijat zákon č. 131/1948 Sb., kterým byl majetek Německé evangelické církve v Čechách, na Moravě a ve Slezsku zkonfiskován. Zmíněný zákon č. 131/1948 Sb. však má pochybný obsah, nerespektující výše uvedené žádosti a navíc má v § 1. závažnou právní vadu retroaktivity. Žádosti o vydání dotčené nemovitosti (zlomku majetku hranického evangelického sboru, který zůstal v rukou státu) a chceme dosáhnout částečné nápravy utrpěné křivdy.

2. Odmítnutí vydání majetku nerespektuje § 5 zákona 428/2012 Sb. v odstavcích j) politická nebo náboženská perzekuce anebo postup porušující obecně uznávané principy demokratického právního státu nebo lidská práva a svobody, včetně odepření nebo neposkytnutí ochrany vlastnického práva nebo odmítnutí ukončení procesu rozhodování

o majetkových nárocích před soudem nebo jiným orgánem veřejné moci, nebo k) převzetí nebo ponechání si věci bez právního důvodu.

3. *Žádáme, aby správní soud svým rozsudkem zmíněné rozhodnutí ředitele LČR zrušil a učinil v rozsudku kroky k naplnění obsahu a smyslu odstavců j.a k. § 5 zákona 428/2012 Sb., ve vztahu k našemu případu.“*

II.

4. K žalobě byla mimo jiné připojena listina ze dne 16.6.2014 č.j. LCR932/001650/2014 označená jako „*Vyrozumění o odmítnutí vydání majetku*“ podepsaná ředitelem Krajského ředitelství Lesů České republiky, s.p. Karlovy Vary (*dále jen vyrozumění o odmítnutí vydání majetku*) s tímto obsahem: „... *obracím se na Vás ve věci výzvy k vydání majetku ve smyslu zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o CR“).* Dne 17.12.2013 byla státnímu podniku *Lesy České republiky, s. p., se sídlem Přemyslova 1106, 501 68 Hradec Králové (dále jen „Lesy ČR“)* doručena výzva oprávněné osoby *Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Aši (dále jen „oprávněná osoba“)* k vydání majetku ve smyslu zákona o CR (*dále jen „výzva“*). Výzva byla Lesy ČR zaregistrována pod sp. zn. A/LCR099/17/009453/2013/932. *Oprávněná osoba je povinna dle ustanovení § 9 odst. 1 písm. d) zákona o CR (v případě postupu při vydání zemědělské nemovitosti) nebo dle ustanovení § 10 odst. 1 písm. d) zákona o CR (v případě postupu při vydání jiné věci než zemědělské nemovitosti) připojit k výzvě listinu prokazující právní nástupnictví nebo právní nástupnictví jinak osvědčit. Po výzvě oprávněné osobě k doplnění dokladů prokazujících právní nástupnictví či kontinuitu oprávněné osoby odeslané Lesy ČR dne 14.1.2014 nebyly oprávněnou osobou předloženy listiny dokládající právní nástupnictví či právní kontinuitu oprávněné osoby. Jelikož nebylo prokázáno právní nástupnictví či kontinuita existence oprávněné osoby se subjektem zapsaným jako vlastník ve vložce pozemkové knihy, nelze nárokováný majetek dle zákona o CR vydat. Výzva byla LESY ČR posouzena jako nedůvodná v celém rozsahu. Závěrem sdělujeme, že nedojde-li mezi oprávněnou osobou a povinnou osobou k uzavření dohody o vydání zemědělské nemovitosti podle ust. § 9 odst. 2 zákona o CR, rozhodne na základě návrhu oprávněné osoby o vydání zemědělské nemovitosti pozemkový úřad. Nedojde-li k uzavření dohody o vydání věci podle ust. § 10 odst. 2 nebo podle ust. § 11 zákona o CR, může se oprávněná osoba obrátit ve lhůtě 3 let na soud s návrhem, aby nahradil chybějící projev vůle povinné osoby, jinak její nárok zanikne.“*

III.

5. Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen s.ř.s. nebo soudní řád správní*), přičemž nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení první a třetí části občanského soudního řádu (§ 64 s.ř.s.).

6. Soudy ve správním soudnictví poskytují ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným soudním řádem správním a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví

soudní řád správní (§ 2 s.ř.s.).

7. Pravomoc správního soudu k rozhodnutí této věci bude tedy dána pouze tehdy, pokud se souzená věc dotýká veřejných subjektivních práv žalobce.

IV.

8. Žalobce neúspěšně žádal o vydání nemovité věci dle zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi), ve znění pozdějších předpisů; se svým nárokem se obrátil na Lesy České republiky, s.p.

9. Podle § 1 zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi *tento zákon upravuje zmírnění některých majetkových křivd, které byly spáchány komunistickým režimem církvím a náboženským společnostem, které jsou ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona státem registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi podle jiného právního předpisu (dále jen „registrované církve a náboženské společnosti“), v období od 25. února 1948 do 1. ledna 1990 (dále jen „rozhodné období“) a vypořádání majetkových vztahů mezi státem a registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi.*

10. Podle § 6 zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi *povinná osoba podle § 4 písm. a) a b) vydá oprávněné osobě nemovitou věc ve vlastnictví státu, která náležela do původního majetku registrovaných církví a náboženských společností a stala se předmětem majetkové křivdy, kterou utrpěla oprávněná osoba nebo její právní předchůdce v rozhodném období v důsledku některé ze skutečností uvedených v § 5.*

11. Podle § 4 zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi *povinnou osobou je Pozemkový fond České republiky [písm. a)], Lesy České republiky, s. p. [písm. b)], stát, za který jedná příslušná organizační složka státu [písm. c)], státní příspěvková organizace, státní fond, státní podnik a jiná státní organizace [písm. d)], za podmínky, že tato osoba je oprávněna hospodařit s majetkem státu nebo vykonávat správu majetku státu, který se stal v rozhodném období předmětem majetkové křivdy v důsledku některé ze skutečností uvedených v § 5.*

12. V § 9 a § 10 zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi je poté upraven postup při vydání zemědělské nemovitosti, resp. jiné věci než zemědělské nemovitosti. Tento postup je totožný potud, že *oprávněná osoba písemně vyzve povinnou osobu k vydání zemědělské nemovitosti/jiné věci než zemědělské nemovitosti do 12 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, jinak její nárok zanikne. Ve výzvě oprávněná osoba označí zemědělskou nemovitost/věc a uvede právní důvod nároku na její vydání podle tohoto zákona; k určení zemědělské nemovitosti/věci postačí, je-li označena podle stavu v době, kdy se stala předmětem majetkové křivdy. Dále je oprávněná osoba povinna připojit zákonem požadované listiny. [§ 9 odst. 1, § 10 odst. 1 zákona] Povinná osoba uzavře s oprávněnou osobou písemnou dohodu o vydání zemědělské nemovitosti/jiné věci než zemědělské nemovitosti do 6 měsíců ode dne doručení výzvy, pokud tento zákon nestanoví jinak. Dohoda o vydání zemědělské nemovitosti podléhá schválení pozemkovým úřadem ve*

správním řízení, jehož účastníky jsou oprávněná osoba a povinná osoba. [§ 9 odst. 2, 3 a § 10 odst. 2 zákona] Nedojde-li mezi oprávněnou osobou a povinnou osobou k dohodě o vydání věci, liší se další možný postup podle povahy dotčené věci.

13. Podle § 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi *nedojde-li mezi oprávněnou osobou a povinnou osobou k uzavření dohody o vydání **zemědělské nemovitosti**, rozhodne na základě návrhu oprávněné osoby o vydání zemědělské nemovitosti pozemkový úřad; návrh lze podat do 6 měsíců po uplynutí lhůty podle odstavce 2. Účastníky řízení jsou oprávněná osoba a povinná osoba. Zjistí-li pozemkový úřad, že se nejedná o zemědělskou nemovitost, návrh oprávněné osoby na vydání nemovité věci zamítne; v takovém případě se postupuje podle § 10 odst. 4. Podle § 9 odst. 10 zákona rozhodl-li pozemkový úřad podle tohoto zákona, může být tato věc projednána v řízení podle části páté občanského soudního řádu. K řízení je v prvním stupni příslušný krajský soud.*

14. Podle § 10 odst. 4 zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi *nedojde-li k uzavření dohody o vydání věci podle odstavce 2 (tj. **jiné věci než zemědělské nemovitosti**, pozn.) nebo podle § 11, může se oprávněná osoba obrátit ve lhůtě 3 let na soud s návrhem, aby nahradil chybějící projev vůle povinné osoby, jinak její nárok zanikne. Lhůta pro podání návrhu podle věty první počíná běžet marným uplynutím lhůty 6 měsíců stanovené v odstavci 2 nebo v § 11.*

15. Zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi je součástí restitučního zákonodárství. Uvedený předpis předně upravuje převod určitého majetku ve vlastnictví státu na jiné subjekty. Z citovaných ustanovení vyplývá povinnost povinné osoby – (mimo jiné) Lesů České republiky, s.p. – vydat oprávněné osobě za splnění zákonných podmínek nemovitou věc ve vlastnictví státu. Povinné osobě zde není dán žádný prostor pro správní uvážení, zda majetek vydá či nikoli; tato povinnost je dána přímo zákonem. Pokud jsou podmínky zákona splněny, uzavře povinná osoba s oprávněnou osobou písemnou dohodu o vydání zemědělské nemovitosti/jiné věci než zemědělské nemovitosti; dohoda o vydání zemědělské nemovitosti navíc podléhá schválení pozemkového úřadu. Povinná osoba nevede ve věci žádné správní řízení, které by bylo završeno jakýmkoli individuálním správním aktem (rozhodnutím), kterým by povinná osoba autoritativně rozhodovala o právech (či povinnostech) oprávněné osoby. Vztah mezi povinnou osobou a oprávněnou osobou není tedy vztahem vrchnostenským, ale vztahem soukromoprávním. Ochrana práv ze soukromých vztahů je přitom svěřena soudům rozhodujícím v občanském soudním řízení [§ 7 odst. 1, 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen o.s.ř.)]. Dlužno doplnit, že Lesy České republiky, s.p. jsou právnickou osobou provozující podnikatelskou činnost s majetkem státu vlastním jménem a na vlastní odpovědnost (§ 2 odst. 1 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů) a zákonem o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi byla Lesům České republiky, s.p. dána povinnost, jak s určitým spravovaným majetkem naložit.

16. Pakliže mezi oprávněnou osobou a povinnou osobou nedojde k uzavření dohody o vydání zemědělské nemovitosti, je na oprávněné osobě, aby se v zákonné lhůtě obrátila návrhem na pozemkový úřad, který o vydání zemědělské nemovitosti rozhodne (§ 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi). Proti rozhodnutí

pozemkového úřadu je možné se následně bránit u krajského soudu v řízení podle části páté občanského soudního řádu (§ 9 odst. 10 zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi), tj. soudu rozhodujícího v občanském soudním řízení. Posledně uvedené plně koresponduje se závěrem zdejšího soudu, že vztah mezi oprávněnou osobou a povinnou osobou dle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi je vztahem soukromoprávním a spory z tohoto vztahu vznikající řeší občanskoprávní soudy.

17. Pakliže však mezi oprávněnou osobou a povinnou osobou nedojde k uzavření dohody o vydání jiné věci než zemědělské nemovitosti, může se oprávněná osoba v zákonné lhůtě obrátit na soud přímo, a to s návrhem, aby soud nahradil chybějící projev vůle povinné osoby (§ 10 odst. 4 zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi). Rovněž v tomto případě by s ohledem na soukromoprávní povahu věci rozhodoval civilní soud, avšak nyní by tímto soudem byl v prvním stupni okresní soud (§ 7 odst. 1, § 9 odst. 1 o.s.ř.).

18. Soud opakuje, že v souzené věci jsou předmětem sporu majetkové nároky žalobce. Žalobce vyzval žalovaného k vydání nemovité věci, žalovaný jeho výzvě nevyhověl a dohodu o vydání majetku s žalobcem neuzavřel. Vyrozumění o odmítnutí vydání majetku ze dne 16.6.2014 č.j. LCR932/001650/2014 dal žalovaný žalobci na vědomí, že s ním dohodu o vydání požadovaného majetku neuzavře. Předmětné vyrozumění není, jak se mylně domnívá žalobce, rozhodnutím, kterým by se zakládala, měnila, rušila nebo závazně určovala jeho práva a povinnosti. Jelikož žalovaný nevystupoval ve vztahu k žalobci jako správní orgán rozhodující o jeho veřejných subjektivních právech, nýbrž byl „toliko“ jeho protistranou v jednání o majetkových nárocích žalobce, tj. v soukromoprávní věci, nelze se ve věci domáhat ochrany prostřednictvím správního soudnictví.

19. Za dané situace by se na první pohled mohlo jevit přiléhavým odmítnutí žaloby žalobce ve smyslu § 46 odst. 2 věty první s.ř.s., dle kterého *soud návrh odmítne také tehdy, domáhá-li se navrhovatel rozhodnutí ve sporu nebo v jiné právní věci, o které má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení*. V takovém případě však musí být navrhovatel v usnesení o odmítnutí návrhu poučen také o tom, že do jednoho měsíce od právní moci usnesení může podat žalobu, a ke kterému věcně příslušnému soudu. S ohledem na níže uvedené však dle uvedeného ustanovení postupováno být nemůže.

20. Žalobce neúspěšně vyzval Lesy České republiky, s.p. k vydání nemovité věci dle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Se svojí výzvou k vydání majetku neuspěl, proto se obrátil na soud a požadoval, aby „*správní soud svým rozsudkem zmíněné rozhodnutí ředitele LČR zrušil a učinil v rozsudku kroky k naplnění obsahu a smyslu odstavců j.a k. § 5 zákona 428/2012 Sb. ve vztahu k našemu případu.*“ Z žaloby samé ani z vyrozumění o odmítnutí vydání majetku však není vůbec zřejmé, jaký konkrétní majetkový nárok žalobce vnesl. Tato skutečnost je přitom rozhodná pro určení způsobu, jakým měl žalobce řešit fakt, že mezi ním a Lesy České republiky, s.p. nedošlo k uzavření dohody o vydání majetku. Dožadoval-li se totiž žalobce vydání jiné věci než zemědělské nemovitosti, mohl se v případě neuzavření předmětné dohody rovnou obrátit na (občanskoprávní) soud. Naopak, dožadoval-li se žalobce vydání zemědělské nemovitosti, měl

nejprve podat návrh na pozemkový úřad, vyčkat jeho rozhodnutí o vydání zemědělské nemovitosti a případně teprve poté se obrátit na (občanskoprávní) soud. Byla-li tedy sporným majetkovým nárokem mezi žalobcem a žalovaným zemědělská nemovitost, mělo soudnímu řízení předcházet správní řízení u pozemkového úřadu. Za takové situace by ovšem bylo povinností soudu postupovat dle § 46 odst. 1 písm. a) s.ř.s., dle kterého *nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat*, a současně za přiměřeného použití § 104 odst. 1 věty druhé o.s.ř. ve spojení s § 64 s.ř.s., dle kterého soud po právní moci usnesení o odmítnutí návrhu *nepadá-li věc do pravomoci soudů nebo má-li předcházet jiné řízení, věc postoupí příslušnému orgánu* (k tomu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18.12.2007 č.j. Nad 39/2006-16, publikované ve Sb. NSS pod č. 2082/2010).

21. Nespecifikovaný majetkový nárok žalobce však brání soudu ve vyslovení závěru, zda daná věc spadá do pravomoci soudu v občanském soudním řízení nebo zda má soudnímu řízení předcházet správní řízení u pozemkového úřadu, resp. že soudní kontrole lze podrobit až rozhodnutí pozemkového úřadu o vydání zemědělské nemovitosti. Nedostatek pravomoci správních soudů v této věci přesto zůstává neoddiskutovatelným faktem, a jelikož tato skutečnost představuje neodstranitelný nedostatek podmínky řízení, postupoval soud dle § 46 odst. 1 písm. a) s.ř.s. a žalobu odmítl (výrok I.).

22. Bude nyní na žalobci, aby s ohledem na jím uplatňovaný majetkový nárok zvolil tomu odpovídající procesní postup ve smyslu výše popsanych skutečností.

V.

23. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s.ř.s., dle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta (výrok II.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

[§ 12 odst. 1, § 102, § 103 odst. 1 písm. e), § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.]

V Plzni dne 29. srpna 2014

Mgr. Alexandr Krysl, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Lenka Kovandová